

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת פנינה תמנו

פ/3407/25

הצעת חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) (תיקון – עידוד התמודדות נשים לראשות רשות מקומית או מועצה אזורית), התשפ"ג–2023

תיקון סעיף 7 .1 בחוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג–1993¹, בסעיף 7 –

(1) בסעיף קטן (א)(5), אחרי "מהקולות הכשרים של הבוחרים" יבוא "ואם היה המועמד לפי פסקאות (4) עד (6) אישה, לא פחות מ-15% מהקולות הכשרים של הבוחרים";

(2) בסעיף קטן (א)(2), אחרי "מהקולות הכשרים של הבוחרים" יבוא "ואם היה המועמד אישה, בלא פחות מ-10% מהקולות הכשרים של הבוחרים".

דברי הסבר

נכון לסוף שנת 2022 ראשות רשויות שהן נשים מהוות כ-5.5% אחוזים בלבד מקרב כלל ראשי הרשויות במרחב המוניציפלי במדינת ישראל. ישנן רק 14 ראשות רשויות לעומת 243 ראשי רשויות שהינם גברים. זהו ייצוג נמוך במיוחד אף בהשוואה למגזרים אחרים בשירות הציבורי במדינה. נשים מהוות כ-51% מהאוכלוסייה, שיעור הנשים המשכילות במדינה זהה לשיעור הגברים המשכילים או אף גבוה ממנו ולמרות זאת, הדבר לא בא לידי ביטוי בזירת הובלת הרשויות וניהולן. קיימים גורמים שונים המביאים למצב הדברים הקיים. ביניהם החשש המוגבר של נשים להיכשל ולהימנע מלקחת על עצמן סיכונים. כמו כן, החשש מנטילת סיכונים כספיים שמאפיין נשים הדואגות כי צרכי המימון הכבדים במסע הבחירות, ישפיעו לרעה על כספי משק הבית המשפחתי ויסכנו אותם. על פי מחקרים שנערכו בנושא, החשש של נשים להחליט על התמודדות לראשות רשות, בשל הסיכון לאבד ממון רב אם לא יגיעו למכסה המינימלית של קולות כשרים, מהווה חסם ממשי. על מנת לקדם את השוויון ולהגביר את הייצוג הנשי ברשויות מקומיות ובמועצות אזוריות, ולהבטיח כי מגוון דעות וקולות ינהיג ויוביל את הציבור במדינה, נדרשת כיום הפעלת מאמץ משמעותי בחזיתות שונות. חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) התשנ"ג–1993, כבר תוקן בעבר למטרה זו, והמחוקק קבע את הצורך להעמיד מימון גדול יותר לסיעה או רשימה אשר לפחות שליש מבין חברי המועצה שנבחרו

¹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 146.

ומכהנים מטעמה הם נשים.

מטרתה של הצעת חוק זו היא להרחיב את עידוד ייצוגן של נשים גם בהתמודדות על הנהגת הרשויות ולהבטיח כי כאשר אישה מתמודדת לראשות רשות מקומית או מועצה אזורית, גם אם תזכה באחוזים נמוכים יותר מתוך הקולות הכשרים בהשוואה למועמד גבר, היא עדיין תזכה להחזר מימון כקבוע בחוק. לפיכך, מוצע כי בהתמודדות לראשות רשות מקומית, אם המועמדת היא אישה, היא תזכה להחזר מימון אם זכתה ב-15% מהקולות הכשרים לפחות, ואם היא מתמודדת לראשות מועצה אזורית – אם זכתה בלפחות 10% מהקולות הכשרים.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת נירה שפק וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/2151), על ידי חבר הכנסת מאזן גנאים וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/3728) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת יאסר חוג'יראת וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/1559). הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת ענבר בזק וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/3182) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת מטי צרפתי הרכבי וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/1948). הצעת החוק זהה לפ/25/1948 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ז בסיוון התשפ"ג (05.06.2023)